

14. Основні напрямки розвитку паливно-енергетичного комплексу України

Аліна Мархай, Марія Побережна

Національний університет харчових технологій

Вступ: На сьогодні світова енергетична система знаходиться у стані невизначеності. Поточні глобальні тенденції в постачанні та споживанні енергії є вочевидь нестійкими – нестійкими в екологічному, економічному та соціальному плані. Проте, поряд із досягненнями, є і проблеми розвитку галузей паливно-енергетичного комплексу, що потребують вирішення. Це невідповідність організаційної структури паливно-енергетичного комплексу умовам конкурентного ринкового середовища, значне зношення і низька енергоефективність основних фондів та брак капіталовкладень на їх оновлення, низька інвестиційна привабливість підприємств ПЕК, неповні розрахунки споживачів за використані енергопродукти, відсутність диверсифікації джерел постачання енергоносіїв та стратегічних енергетичних резервів тощо [1].

Метеріали і методи: У дослідженні використовуються матеріали статей та накази президента України.

Результати: Паливно-енергетичний комплекс України зумовлює розвиток економіки держави та є основою забезпечення усіх видів життєдіяльності суспільства. Тому очевидно є роль ПЕК (паливно-енергетичного комплексу) у забезпеченні національної безпеки, політичної та енергетичної незалежності [3].

Україна відіграє значну роль у забезпеченні енергетичної безпеки Європи. Вона є одним із основних транзитерів і значним споживачем ПЕР (паливно-енергетичних ресурсів), тому питання розробки власної зовнішньої енергетичної політики, яка б відповідала сучасним викликам та загрозам, є вкрай актуальним. На жаль, на сьогоднішній день можна констатувати, що реалізація дійсної зовнішньої енергетичної політики України є малоефективною. У той же час відносини між головними гравцями світових та регіональних енергетичних ринків значно загострюються. У першу чергу це стосується питань

ціноутворення, надійності постачань та транзиту, використання постачань енергоресурсів як механізму політичного та економічного успіху. Можна запропонувати основні завдання, напрямки розвитку паливно-енергетичного комплексу України.

Крім того, з точки зору глобальних енергетичних процесів необхідно враховувати вигідне геополітичне та географічне становище України та пов'язану з цим роль її як транзитної держави [2]:

4. визначення шляхів і створення умов для безпечного, надійного та сталого функціонування енергетики та її максимально ефективного розвитку;

5. зменшення техногенного навантаження на довкілля та забезпечення цивільного захисту у сфері техногенної безпеки ПЕК;

6. створення умов для постійного та якісного задоволення попиту на енергетичні продукти;

7. підвищенні рівня енергетичної безпеки держави;

8. зниження питомих витрат у виробництві та використанні енергопродуктів за рахунок раціонального їх споживання, упровадження енергозберігаючих технологій

та обладнання, раціоналізації структури суспільного виробництва і зниження питомої ваги енергоємних технологій;

9. інтеграції Об'єднаної енергосистеми України до європейської енергосистеми з послідовним збільшенням експорту електроенергії, зміцнення позицій України як транзитної держави нафти і газу;

10. модернізація технологій у сфері енергетики на принципах збереження ресурсів; виключення деградації навколишнього природного середовища;

11. підвищення відповідальності за прийняті рішення та зниження аварійності у всіх ланках ПЕК;

12. відповідність динаміки розвитку енергетичного комплексу тенденціям розвитку всієї соціально-економічної системи.

Висновки: Стратегічні наміри України значною мірою полягають у реалізації вигідного геополітичного положення країни як одного з потужних транзитерів ПЕР. Відсутність єдиних поглядів щодо конкретних проектів та механізмів їх реалізації значним чином гальмують розвиток енергетичної галузі та реалізацію Енергетичної стратегії країни. Отже, можна зазначити, що найважливішим поточним завданням у сфері досягнення поставлених напрямків розвитку є практична та ефективна реалізація визначених цілей та механізмів їх реалізації. Для цього необхідні спільні взаємопогоджені дії всіх гілок влади, встановлення відповідальності та належного контролю за їх виконання.

Література

1. Відносини Україна – ЄС у фокусі енергетичної безпеки // *International Review* № 1 (9), березень 2012

2. Указ Президента України № 681/2009 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 червня 2009 року „Про розвиток ринків паливно-енергетичних ресурсів в рамках реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2030 року”.

3. Відносини Україна – ЄС у фокусі енергетичної безпеки // *International Review* № 1 (9), березень 2012.